

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Δημόσιες συμβάσεις: ένας χώρος δεδομένων για τη βελτίωση των δημόσιων δαπανών, την ώθηση στη χάραξη πολιτικών που βασίζονται στα δεδομένα και τη βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ στην υποβολή προσφορών

(2023/C 98 I/01)

1. Δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις

Κάθε χρόνο στην ΕΕ, περισσότερες από 250 000 δημόσιες αρχές δαπανούν περίπου 2 τρισ. EUR (περίπου 13,6 % του ΑΕΠ) για την αγορά υπηρεσιών, έργων και προμηθειών. Από νέες οδούς έως ταμπλέτες για μαθητές ή εξοπλισμό για νοσοκομεία: οι δημόσιες αρχές είναι οι κύριοι αγοραστές σε πολλούς βασικούς τομείς, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, οι υποδομές, η διαχείριση αποβλήτων, η κοινωνική προστασία, η υγεία, η άμυνα και οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Κάνοντας τις σωστές επιλογές αγοράς, ο δημόσιος τομέας μπορεί να τυνώσει την απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις στην Ευρώπη και να δημιουργήσει μια πιο καινοτόμο, ανταγωνιστική, ενεργειακά αποδοτική και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς οικονομία. Αυτό μπορεί να στηρίξει βασικές πολιτικές σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, όπως η ανάκαμψη από την πανδημία, η διττή μετάβαση, η στρατηγική αυτονομία της ΕΕ και η ψηφιακή ηγετική της θέση.

Η αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των δημόσιων συμβάσεων, η πρόσβαση σε δεδομένα και η ικανότητα ανάλυσής τους έχουν ουσιαστική σημασία. Ωστόσο, τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα και μπορούν να αναζητηθούν για ανάλυση σε ένα σημείο προκύπτουν μόνο από το 20 % του συνόλου των προσκλήσεων υποβολής προσφορών, όπως υποβλήθηκαν από αγοραστές του δημόσιου τομέα. Το υπόλοιπο 80 % κατανέμεται, σε διαφορετικούς μορφότυπους, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο και είναι δύσκολο ή αδύνατο να επαναχρησιμοποιηθεί για σκοπούς πολιτικής, διαφάνειας και καλύτερης διαχείρισης των δαπανών. Με άλλα λόγια, οι δημόσιες συμβάσεις είναι πλούσιες σε δεδομένα, αλλά η διαδικασία σύναψης ανεπαρκής για να λειτουργήσει αποτελεσματικά για τους φορολογούμενους, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους αγοραστές του δημόσιου τομέα.

Σκοπός της πρωτοβουλίας της Επιτροπής για τα δεδομένα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις είναι να αξιοποιηθεί η ισχύς των δεδομένων που είναι διαθέσιμα σε ολόκληρη την ΕΕ χάρη σε έναν χώρο δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις (στο εξής: PDDS), έναν από τους πρώτους κοινούς χώρους δεδομένων της ΕΕ σε έναν συγκεκριμένο τομέα που θα προκύψει από τη στρατηγική της ΕΕ για τα δεδομένα ⁽¹⁾.

Αυτός ο χώρος δεδομένων θα αλλάξει ριζικά την πρόσβαση σε δεδομένα δημόσιων συμβάσεων και τη χρήση τους:

- Θα δημιουργήσει μια πλατφόρμα σε επίπεδο ΕΕ για την πρόσβαση για πρώτη φορά σε δεδομένα δημόσιων συμβάσεων που είναι διασκορπισμένα έως τώρα σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα, τη διαθεσιμότητα και την πληρότητα των δεδομένων, μέσω της στενής συνεργασίας ανάμεσα στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη και της εισαγωγής των νέων ηλεκτρονικών εντύπων ⁽²⁾, τα οποία θα δώσουν τη δυνατότητα στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να παρέχουν πληροφορίες με πιο δομημένο τρόπο.

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα, Βρυξέλλες [COM(2020) 66 final της 19.2.2020].

⁽²⁾ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 25 Οκτωβρίου 2019. Ο κανονισμός και η διευρυμένη έκδοση του παραρτήματός του στο αρχείο Excel είναι διαθέσιμα εδώ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38172>. Τα ηλεκτρονικά έντυπα θα αντικαταστήσουν τα τρέχοντα τυποποιημένα έντυπα [βλ. εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1986 που δημοσιεύτηκε στις 11 Νοεμβρίου 2015 (<https://simap.ted.europa.eu/web/simap/standard-forms-for-public-procurement>)].

— Αυτός ο πλούτος δεδομένων θα συνδυαστεί με μια σειρά εργαλείων ανάλυσης που θα περιλαμβάνει προηγμένες τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη (TN), για παράδειγμα με τη μορφή μηχανικής μάθησης και επεξεργασίας φυσικής γλώσσας.

Τα ολοκληρωμένα δεδομένα σε συνδυασμό με τη χρήση υπερσύγχρονων και αναδυόμενων τεχνολογιών ανάλυσης όχι μόνο θα μεταμορφώσουν τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά επίσης θα παράσχουν νέες και πολύτιμες πληροφορίες τόσο στους αγοραστές του δημόσιου τομέα όσο και στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, στις επιχειρήσεις και στους ενδιαφερόμενους πολίτες.

Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα στα κράτη μέλη θα αντλήσουν καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής και περισσότερα εργαλεία για τη διοχέτευση των δημόσιων κονδυλίων σε προτεραιότητες πολιτικής όπως η πράσινη και η κοινωνική οικονομία. Για παράδειγμα, με τις γνώσεις που αποκομίζονται από τον PPDS θα είναι πιο εύκολο για τους αγοραστές του δημόσιου τομέα:

- να ενώνουν δυνάμεις και να πραγματοποιούν μαζικές αγορές για την επίτευξη καλύτερων τιμών και υψηλότερης ποιότητας·
- να δημιουργούν περισσότερες προσφορές ανά πρόσκληση υποβολής προσφορών, καθιστώντας τις προσκλήσεις πιο ελκυστικές για τους προσφέροντες, ιδίως για τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις·
- να καταπολεμούν τις αθέμιτες συμπτώσεις και τη διαφθορά, καθώς και άλλες αξιόποινες πράξεις, με τον εντοπισμό ύποπτων μοτίβων·
- να προβαίνουν σε ακριβέστερη συγκριτική αξιολόγηση έναντι των ομοτίμων τους και να ανταλλάσσουν γνώσεις, για παράδειγμα με στόχο την προμήθεια πιο πράσινων, κοινωνικών και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών·
- μέσω της περαιτέρω ψηφιοποίησης και των αναδυόμενων τεχνολογιών που παράγει, να αυτοματοποιούν τις εργασίες, επιτυγχάνοντας σημαντική εξοικονόμηση λειτουργικών πόρων.

Επίσης, ο PPDS θα **μειώσει τη γραφειοκρατία για τους αγοραστές του δημόσιου τομέα και τα κράτη μέλη κατά τη συμμόρφωση με διάφορες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων**. Για παράδειγμα, θα είναι πολύ λιγότερο επαχθές:

- να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη συμμόρφωση με βασικές πολιτικές, όπως οι πράσινες, κοινωνικές και καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις, π.χ. τη συμμόρφωση με τους στόχους που ορίζονται στην οδηγία για τα καθαρά οχήματα όσον αφορά την προμήθεια καθαρών οχημάτων·
- να αποδεικνύουν τις επιδόσεις στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) και να παρακολουθούν τη χρήση άλλων κονδυλίων της ΕΕ σε πραγματικό χρόνο·
- να εντοπίζουν την ταυτότητα των αναδόχων και των υπεργολάβων, συμπεριλαμβανομένων των τελικών πραγματικών δικαιούχων τους, προκειμένου να προστατεύεται η ακεραιότητα των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, όπως απαιτείται π.χ. από τον κανονισμό ΜΑΑ ⁽³⁾.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο θα αποκτήσουν πληθώρα γνώσεων που θα τους επιτρέψουν να προβλέπουν τις μελλοντικές τάσεις, π.χ. πότε θα είναι απαλλαγμένο από εκπομπές ένα ορισμένο ποσοστό οχημάτων που αποτελούν αντικείμενο δημόσιων συμβάσεων, και να διαχειρίζονται καλύτερα τις κρίσεις μέσω της παρακολούθησης των εμπορικών ροών που παράγουν οι αγοραστές του δημόσιου τομέα σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, καθιστώντας συνεπώς την ΕΕ πιο ανθεκτική.

Οι εταιρείες, και ιδίως οι ΜΜΕ, θα διαθέτουν μια εύχρηστη πύλη που θα τους παρέχει πρόσβαση σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό ανοικτών προσκλήσεων υποβολής προσφορών με καλύτερη ποιότητα δεδομένων. Αυτό θα τους δώσει τη δυνατότητα να εντοπίζουν εύκολα και εγκαίρως τις ενδεχομένως συναφείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών και να χρησιμοποιούν εργαλεία ανάλυσης για τον εκ των προτέρων προγραμματισμό και την εστίαση των πόρων τους στις πλέον ελπιδοφόρες. Για παράδειγμα, οι προσφέροντες θα μπορούσαν να εντοπίσουν αγοραστές που εστιάζουν σε καινοτόμες και βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις. Επίσης, οι εταιρείες, και ιδίως οι ΜΜΕ, θα ωφεληθούν εάν οι αγοραστές του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τα νέα στοιχεία που θα έχουν στη διάθεσή τους για να καταστήσουν πιο προσβάσιμες τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

Οι πολίτες, η κοινωνία των πολιτών, οι φορολογούμενοι και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη θα έχουν πρόσβαση σε πολύ περισσότερα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις από ό,τι στο παρελθόν, βελτιώνοντας μ' αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια και τη λογοδοσία όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες.

Αυτά είναι μερικά μόνο παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο η έξυπνη συγκέντρωση και η ανάλυση των δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις μπορούν να συμβάλουν στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων των δημόσιων δαπανών για την επιτάχυνση της διττής πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, την ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19 και τη στήριξη άλλων στόχων πολιτικής, όπως η κοινωνική ένταξη και η ενεργειακή απόδοση. Και όλα αυτά είναι μόνο η αρχή: δεδομένου του μεγάλου αριθμού οικοσυστημάτων που επηρεάζονται από τις δημόσιες συμβάσεις και του όγκου των δεδομένων που πρέπει να αναλυθούν, ο αντίκτυπος της TN σε αυτόν τον τομέα έχει εύρος που μόνο αμυδρά μπορούμε να αντιληφθούμε μέχρι τώρα.

Ο PPDS θα συγκροτηθεί σταδιακά. Στόχος είναι να τεθεί σε εφαρμογή η βασική εργαλειοθήκη αρχιτεκτονικής και ανάλυσης και τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις που έχουν δημοσιευτεί σε επίπεδο ΕΕ να είναι διαθέσιμα στο σύστημα έως τα μέσα του 2023. Έως το τέλος του 2024, θα είναι συνδεδεμένες όλες οι συμμετέχουσες εθνικές πύλες δημοσίευσης, θα έχουν ενσωματωθεί ιστορικά δεδομένα που έχουν δημοσιευτεί σε επίπεδο ΕΕ και θα έχει επεκταθεί η εργαλειοθήκη ανάλυσης. Από το 2025, το σύστημα θα μπορεί να δημιουργήσει συνδέσμους με πρόσθετες εξωτερικές πηγές δεδομένων.

⁽³⁾ Άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

2. Το τοπίο των δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις σήμερα

Στοιχεία για τις δημόσιες συμβάσεις που δημοσιεύονται σε επίπεδο ΕΕ

Οι δαπάνες για τις δημόσιες συμβάσεις ρυθμίζονται από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, ^(*) οι οποίες προβλέπουν κανόνες σχετικά με την οργάνωση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων και τη δημοσίευση των δεδομένων που παράγονται από αυτές για συμβάσεις υψηλότερης αξίας ^(†) (στο εξής: πάνω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ). Οι διαδικασίες που είναι πάνω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ αντιπροσωπεύουν περίπου το 20 % του συνόλου των δημοσίων συμβάσεων. Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο πρέπει να δημοσιεύουν στοιχεία σχετικά με τα στάδια κοινοποίησης και ανάθεσης των εν λόγω διαδικασιών στον ιστότοπο της ΕΕ Tenders Electronic Daily (καθημερινό δελτίο υποβολής προσφορών) ^(‡) (στο εξής: TED) σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που παρέχει η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ^(§). Επί του παρόντος η υποχρέωση δημοσίευσης δεν καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο των δημοσίων συμβάσεων, π.χ. ιδίως τα στάδια μετά την ανάθεση.

Τα τρέχοντα έντυπα προς δημοσίευση στο TED θα αντικατασταθούν σύντομα από τα ηλεκτρονικά έντυπα ^(¶). Τα ηλεκτρονικά έντυπα μπορούν να χρησιμοποιούνται σε προαιρετική βάση από τις 14 Νοεμβρίου 2022. Στις 25 Οκτωβρίου 2023, τα ισχύοντα τυποποιημένα έντυπα θα αποσυρθούν και η χρήση ηλεκτρονικών εντύπων θα καταστεί υποχρεωτική για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της ΕΕ.

Τα ηλεκτρονικά έντυπα θα επιτρέψουν τη **συλλογή δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις με πιο δομημένο τρόπο**. Η δομημένη συλλογή δεδομένων είναι κίριας σημασίας για την επίτευξη υψηλότερης ποιότητας και πληρότητας των δεδομένων, στοιχείων που είναι απαραίτητα για την αξιόπιστη ανάλυση των δεδομένων. Για παράδειγμα, τα ηλεκτρονικά έντυπα περιέχουν ειδικά πεδία για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις πράσινες, κοινωνικές και καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις (συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την οδηγία για τα καθαρά οχήματα) με δομημένο τρόπο, κάτι που δεν είναι εφικτό με τις τρέχουσες προκηρύξεις.

Η εισαγωγή ηλεκτρονικών εντύπων θα επιτρέψει επίσης την **καταγραφή, με την πάροδο του χρόνου, του πλήρους κύκλου των δημοσίων συμβάσεων**. Γι' αυτόν τον σκοπό, τα ηλεκτρονικά έντυπα θα επεκταθούν ώστε να συμπεριλάβουν για πρώτη φορά προαιρετικά έντυπα για τις γνωστοποιήσεις ολοκλήρωσης της σύμβασης (δηλαδή πληροφορίες μετά την ανάθεση, όπως τελικό καταβληθέν τίμημα, υπεργολάβοι που χρησιμοποιήθηκαν, πραγματικός απαιτούμενος χρόνος ολοκλήρωσης και καταγγελίες που ελήφθησαν).

Δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις που παράγονται και δημοσιεύονται σε επίπεδο κράτους μέλους

Οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ αντιπροσωπεύουν το υπόλοιπο 80 % των δημοσίων συμβάσεων. Δεν υπάρχει υποχρέωση σε επίπεδο ΕΕ να δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω διαδικασίες στο TED ούτε κοινό πρότυπο. Ο τρόπος με τον οποίο οι αγοραστές του δημόσιου τομέα καταγράφουν και δημοσιεύουν τα δεδομένα από αυτές τις διαδικασίες εξαρτάται από τους εθνικούς κανόνες και από τη διοικητική οργάνωση κάθε κράτους μέλους. Αυτό οδηγεί σε ποικίλες πύλες, κατώτατα όρια και πρότυπα δημοσίευσης, ^(*) γεγονός που δυσχεραίνει την περαιτέρω χρήση των δεδομένων για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης δαπανών, διαφάνειας και πολιτικής.

3. Οφέλη από την πλήρη αξιοποίηση της ισχύος των δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις

Η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου χώρου για δεδομένα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις πάνω και κάτω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ, σε συνδυασμό με μια σειρά εργαλείων ανάλυσης που χρησιμοποιούν προηγμένες τεχνολογίες, θα ωφελήσει εξίσου τους αγοραστές του δημόσιου τομέα, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, τις εταιρείες, τους ερευνητές και τους φορολογούμενους.

^(*) Οδηγία 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, οδηγία 2014/25/ΕΕ σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, οδηγία 2014/23/ΕΕ σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, οδηγία 2009/81/ΕΚ σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας.

^(†) Η νομοθεσία της ΕΕ θεσπίζει ελάχιστους εναρμονισμένους κανόνες για προσκλήσεις υποβολής προσφορών των οποίων η χρηματική αξία υπερβαίνει ένα ορισμένο ποσό και οι οποίες θεωρείται ότι παρουσιάζουν διασυνοριακό ενδιαφέρον (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/legal-rules-and-implementation/thresholds_el).

^(‡) Ειδικότερα, στο Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο σύνδεσμος του ιστότοπου είναι <https://ted.europa.eu/>.

^(§) <https://simap.ted.europa.eu/web/simap/sending-electronic-notice>

^(¶) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και για την κατάρτιση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 25 Οκτωβρίου 2019. Ο κανονισμός και η διευρυμένη έκδοση του παραρτήματός του στο αρχείο Excel είναι διαθέσιμα εδώ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38172>. Ο εκτελεστικός κανονισμός μόλις επικαιροποιήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/2303 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2022, ιδίως για να καταστεί δυνατή η δομημένη υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις καινοτόμες, πράσινες και κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις.

^(*) Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν τα οικεία κατώτατα όρια αξίας για (εθνική) δημοσίευση. Πολλά κράτη μέλη έχουν μηδενικά ή σχετικά χαμηλά κατώτατα όρια και επομένως συλλέγουν ένα πληρέστερο σύνολο δεδομένων. Άλλα έχουν θέσει σχετικά υψηλά κατώτατα όρια και, συνεπώς, συνήθως συγκεντρώνουν πολύ λιγότερα δεδομένα. Ορισμένα κράτη μέλη αφήνουν τους αγοραστές του δημόσιου τομέα να αποφασίσουν τον μορφότυπο στον οποίο δημοσιεύουν δεδομένα για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, ενώ άλλα έχουν ορίσει (διάφορα) υποδείγματα. Ορισμένα από αυτά τα υποδείγματα περιλαμβάνουν μόνον ελάχιστες μεταβλητές, ενώ άλλα χρησιμοποιούν εκτενή υποδείγματα δεδομένων, σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα είναι αναλυτικότερα από τα τυποποιημένα έντυπα της ΕΕ. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη διαθέτουν πολλαπλές υποεθνικές πύλες επιπλέον της εθνικής τους πύλης. Δύο κράτη μέλη δεν διαθέτουν κεντρική πύλη.

Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα στα κράτη μέλη σε όλα τα επίπεδα θα επιτύχουν καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής από τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, δεδομένου ότι ο PPDS θα καταστήσει δυνατό τον σχεδιασμό των προσκλήσεων υποβολής προσφορών που βασίζεται περισσότερο στα δεδομένα, καθώς και τη συγκριτική αξιολόγηση και την ανταλλαγή γνώσεων, την αυξημένη ψηφιοποίηση, τον ευκολότερο εντοπισμό περιπτώσεων απάτης και αθέμιτων συμπράξεων, και θα τους βοηθήσει επίσης να βελτιώσουν την πρόσβαση στις προσκλήσεις, μεταξύ άλλων για τις ΜΜΕ.

— Καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής μέσω του σχεδιασμού των προσκλήσεων υποβολής προσφορών βάσει δεδομένων

Οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα αποκτήσουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την εκ μέρους τους ζήτηση, συμπεριλαμβανομένης της πρόβλεψης μελλοντικών τάσεων μέσω της ΤΝ και της μηχανικής μάθησης, καθώς και σχετικά με την προσφορά, δηλαδή τις προηγούμενες επιδόσεις των προσφερόντων, ώστε να αξιολογείται ποιοι προσφέροντες προσέφεραν βέλτιστη σχέση ποιότητας/τιμής.

Με τις γνώσεις αυτές, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν να οργανώνουν αποτελεσματικότερα τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Για παράδειγμα, **μπορούν να ενώνουν δυνάμεις και να πραγματοποιούν «μαζικές αγορές»**, είτε μέσω κεντρικών αρχών προμήθειών είτε σε ad hoc βάση, για την επίτευξη καλύτερων τιμών και υψηλότερης ποιότητας αγαθών και υπηρεσιών. Σήμερα, το δυναμικό αυτό παραμένει σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητο, ιδίως σε διασυνοριακό επίπεδο: μόνο το 11 % των διαδικασιών της ΕΕ διεξάγεται μέσω συνεργατικών δημόσιων συμβάσεων.

Σήμερα, πολλές κοινές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων συντονίζονται σε επίπεδο ΕΕ σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας. Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα είναι η κοινή επιχείρηση υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων (EuroHPC), η οποία συνίσταται σε κοινές προμήθειες αξίας 1 δισ. EUR και στη συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης. Σ' αυτό το πλαίσιο, το γαλλικό Grand Équipement National de Calcul Intensif (GENCI) και το γερμανικό ερευνητικό κέντρο Jülich προμηθεύονται από κοινού δύο κβαντικούς προσομοιωτές (υπερυπολογιστές). Ένα άλλο παράδειγμα είναι η από κοινού προμήθεια στην ΕΕ του Veklury® (ρεμδεσιβίρη), φαρμάκου αντιικής θεραπείας για ασθενείς με COVID-19, η οποία συντονίζεται από την Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA) της Επιτροπής. Είκοσι δύο κράτη μέλη και χώρες της ΕΕ συμμετέχουν και μπορούν να παραγγείλουν τη θεραπεία βάσει της δεύτερης σύμβασης-πλαίσου που υπογράφηκε στις 19 Ιουλίου 2022. Εφαρμόζοντας σχεδιασμό που βασίζεται περισσότερο στα δεδομένα, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τα οφέλη της από κοινού προμήθειας σε λιγότερο προβλεπόμενους τομείς και χωρίς συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ.

— Βελτίωση της στόχευσης και της απόδοσης των δημόσιων δαπανών μέσω συγκριτικής αξιολόγησης και ανταλλαγής γνώσεων

Δεδομένου ότι επί του παρόντος τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις είναι διασκορπισμένα σε πολλά συστήματα και σε διαφορετικούς μορφότευπους, οι πολύτιμες γνώσεις σχετικά με ιδιαίτερα επιτυχείς ή στοχευμένες προσκλήσεις υποβολής προσφορών παραμένουν συχνά σε στεγανά. Επομένως, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τις δυνατότητες που θα προσφέρει ο PPDS για συγκριτική αξιολόγηση και συγκρίσεις μεταξύ τους και ανταλλαγή εμπειριών. Η ανταλλαγή αυτών των στοιχείων μπορεί να πραγματοποιείται είτε με βάση τις ανάγκες είτε, ευρύτερα, μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και εγγράφων καθοδήγησης.

Αυτό ισχύει ειδικότερα για τομείς για τους οποίους τα επικείμενα ηλεκτρονικά έντυπα θα αποτυπώσουν πληροφορίες για πρώτη φορά με δομημένο τρόπο, ιδίως όσον αφορά τις πράσινες, κοινωνικές και καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις. Αυτό θα επιτρέψει, για παράδειγμα, να προσδιοριστεί πώς και για ποιες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων οι αγοραστές του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν πράσινα κριτήρια. Η ανταλλαγή γνώσεων σχετικά με τη στρατηγική σύναψη δημόσιων συμβάσεων μεταξύ σιλό θα συμβάλει στην καλύτερη χρήση των δημόσιων δαπανών για την εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας και άλλων πολιτικών προτεραιότητας.

Δεδομένου ότι ο PPDS θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη εναρμόνιση και διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων, η ανταλλαγή γνώσεων και πόρων μπορεί επίσης να επεκταθεί σε τεχνικά εργαλεία, όπως τα αναλυτικά μοντέλα.

— Οφέλη από τον περαιτέρω ψηφιακό μετασχηματισμό

Ο PPDS θα ενισχύσει περαιτέρω τον ψηφιακό μετασχηματισμό των αγοραστών του δημόσιου τομέα και εν γένει των δημόσιων διοικήσεων, σύμφωνα με τη στρατηγική της Επιτροπής για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις ⁽¹⁰⁾. Με την πάροδο του χρόνου, όλο και περισσότερα δεδομένα θα διανέμονται αυτόματα από τους πολλαπλούς αγοραστές του δημόσιου τομέα σε πιο κεντρικά επίπεδα. Αυτό σημαίνει ότι οι προηγμένες τεχνικές ανάλυσης και ΤΝ που συνδέονται με τον PPDS θα επιτρέψουν στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να αυτοματοποιήσουν περαιτέρω το στάδιο της υποβολής προσφορών. Ένα παράδειγμα που έχει εφαρμοστεί σε διάφορα πιλοτικά έργα ⁽¹¹⁾ είναι η αυτοματοποιημένη επιλογή κωδικών του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV) κατά την ταξινόμηση μιας πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Αυτό όχι μόνο εξοικονομεί πόρους, αλλά επίσης βελτιώνει τη συμμετοχή, δεδομένου ότι η εσφαλμένη ταξινόμηση των κωδικών CPV μπορεί να οδηγήσει σε μικρότερο αριθμό δυνητικών προσφερόντων που θα εντοπίσουν τις προσκλήσεις που τους αφορούν.

⁽¹⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0179>. Μία από τις προϋποθέσεις για την επιτυχή συγκρότηση του PPDS είναι τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή μηχανισμούς αυτόματης συλλογής δεδομένων, σε πρώτο στάδιο για τη διαβίβαση δεδομένων από τις εθνικές τους πύλες και τα μητρώα συμβάσεων (βλ. σελίδα 12 παρακάτω).

⁽¹¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Deloitte (2020), Study on uptake of emerging technologies in public procurement (Μελέτη σχετικά με την υιοθέτηση των αναδυόμενων τεχνολογιών στις δημόσιες συμβάσεις). Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/emerging-technologies_en.

— Καταπολέμηση των αθέμιτων συμπράξεων, της διαφθοράς και της απάτης και αποφυγή της σπατάλης δημόσιου χρήματος

Κάθε χρόνο, ένα μέρος των δημόσιων δαπανών χάνεται λόγω απάτης, διαφθοράς και άλλων παράνομων συμπεριφορών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η νομοθεσία της ΕΕ, ιδίως ο κανονισμός για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση υποθέσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με τα κονδύλια που παρέχονται στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού ⁽¹²⁾. Σε συνδυασμό με τεχνικές ΤΝ και μηχανικής μάθησης, ο πλούτος των δεδομένων που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο του PPDS θα βοηθήσει τους αγοραστές του δημόσιου τομέα να εντοπίζουν ευκολότερα πιθανές αθέμιτες συμπράξεις, όπως η νόθευση διαγωνισμών, καθώς και περιπτώσεις διαφθοράς. Αυτές οι αναδυόμενες τεχνικές μπορούν να εντοπίσουν συμπεριφορές και μοτίβα δαπανών που υποδεικνύουν παρατυπίες και να τις επισημαίνουν για περαιτέρω διερεύνηση.

Από παράδειγμα της χρήσης δεδομένων και αναλύσεων για την καταπολέμηση των αθέμιτων συμπράξεων και της απάτης έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο ενός έργου που χρηματοδοτείται από την Ευρώπη (TheyBuyForYou). Τα ολοβενικά δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις υποβλήθηκαν σε επεξεργασία μέσω τεχνικών μηχανικής μάθησης (εποπτευόμενες, μη εποπτευόμενες και στατιστικές) για τον εντοπισμό πιθανών μορφών απάτης. Το έργο κατέδειξε την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της αξιοποίησης των δεδομένων μ' αυτόν τον τρόπο. Η μη αυτόματη εκμετάλλευση ενός τόσο μεγάλου όγκου δεδομένων είναι πρακτικά αδύνατη.

Επιπλέον, η σύνδεση των δεδομένων του PPDS με άλλες, ήδη διαθέσιμες πηγές δεδομένων θα βοηθήσει τις δημόσιες αρχές να κατανοήσουν καλύτερα το ιδιοκτησιακό καθεστώς των συμμετεχόντων σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των τελικών πραγματικών δικαιούχων τους.

— Βελτίωση της πρόσβασης σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών για την ενίσχυση του ανταγωνισμού

Κύριος στόχος των δημόσιων συμβάσεων είναι η ενίσχυση του ανταγωνισμού ώστε το δημόσιο χρήμα να δαπανάται όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα. Αυτό καθίσταται ακόμη πιο σημαντικό στις μέρες μας που οι δημόσιοι προϋπολογισμοί είναι επιβαρυνμένοι μετά την πανδημία COVID-19 και οι στρατιωτικές δαπάνες αυξάνονται.

Ωστόσο, σήμερα, στο 60 % των κρατών μελών, πάνω από το 20 % του συνόλου των διαδικασιών λαμβάνει μόνο μία προσφορά, δηλαδή χωρίς ανταγωνισμό. Ο PPDS θα βοηθήσει τους αγοραστές του δημόσιου τομέα και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να εντοπίζουν ορισμένα μοτίβα και να **κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να βελτιωθεί η πρόσβαση στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, ιδίως για τις ΜΜΕ.**

— Ευκολότερη υποβολή εκθέσεων σε σχέση με τις καινοτόμες, πράσινες και κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις

Επίσης, ο PPDS θα μειώσει τη γραφειοκρατία για τους αγοραστές του δημόσιου τομέα και τα κράτη μέλη κατά τη συμμόρφωση με διάφορες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, για παράδειγμα σε σχέση με τις καινοτόμες, πράσινες και κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις.

Σήμερα, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση με τα κριτήρια για τις πράσινες, καινοτόμες και κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις μόνο με μη δομημένο τρόπο ⁽¹³⁾. Τα ηλεκτρονικά έντυπα εισάγουν ειδικά και εύχρηστα πεδία για τα εν λόγω κριτήρια.

Παράδειγμα υποχρεωτικών πράσινων δημόσιων συμβάσεων είναι η αναθεωρημένη οδηγία για τα καθαρά οχήματα (CVD) ⁽¹⁴⁾. Η οδηγία θέτει εθνικούς στόχους για τη δημόσια προμήθεια καθαρών οχημάτων με σκοπό την τόνωση της ζήτησης και την επιτάχυνση της ανάπτυξης οχημάτων χαμηλών και μηδενικών εκπομπών. Τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω των ειδικών πεδίων στα ηλεκτρονικά έντυπα και αναλύονται στο πλαίσιο του PPDS θα διευκολύνουν σε μεγάλο βαθμό την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη, οι οποίες προβλέπονται από την οδηγία, και θα επιτρέψουν την ακριβή παρακολούθηση αυτών των στόχων.

— Παρακολούθηση της χρήσης/απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ

Τα ηλεκτρονικά έντυπα θα παρέχουν επίσης ειδικά πεδία για τη χρήση διαφόρων ταμείων και προγραμμάτων της ΕΕ. Συνεπώς, ο PPDS θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να παρακολουθούν και να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη χρήση και την απορρόφηση των εν λόγω κονδυλίων, συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων από τον ΜΑΑ, τα οποία χρησιμοποιούνται, για παράδειγμα, για επενδυτικά έργα όπως μονάδες υδρογόνου ή λεωφορεία με εναλλακτικά συστήματα πρόωσης μέσω διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων ⁽¹⁵⁾. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να παρακολουθούν ευκολότερα σχετικούς αναδόχους, υπεργολάβους και τελικούς πραγματικούς δικαιούχους.

⁽¹²⁾ Άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

⁽¹³⁾ Τα ισχύοντα τυποποιημένα έντυπα (ΕΕ) δεν παρέχουν πεδία για την υποβολή τέτοιων εκθέσεων. Όπως προαναφέρθηκε, ορισμένοι εθνικοί μορφότυποι είναι αναλυτικότεροι από τα τυποποιημένα έντυπα της ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις πράσινες, καινοτόμες και κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις.

⁽¹⁴⁾ https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/clean-transport-urban-transport/clean-and-energy-efficient-vehicles/clean-vehicles-directive_en

⁽¹⁵⁾ Η συνολική παρακολούθηση των επενδυτικών έργων στο πλαίσιο του ΜΑΑ πραγματοποιείται στο πλαίσιο του πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα με χρήση της βάσης δεδομένων FENIX.

Ο PPDS θα προσφέρει στους **υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο** ένα ισχυρό εργαλείο για την παρακολούθηση, τη σύγκριση και την ανάλυση των δημόσιων δαπανών σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η ευκολότερη και πιο δομημένη υποβολή εκθέσεων για τους αγοραστές του δημόσιου τομέα συνεπάγεται **αποτελεσματικότερη παρακολούθηση για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής**. Η ανάλυση μη δομημένου κειμένου όχι μόνο είναι χρονοβόρα αλλά επίσης μπορεί να οδηγήσει σε σφάλματα. Επιπλέον, όπως και η πλειονότητα των δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις, οι πληροφορίες είναι διάσπαρτες σε πολλαπλά συστήματα. Με την εισαγωγή των ηλεκτρονικών εντύπων και μιας πλατφόρμας για την πρόσβαση σε δεδομένα πάνω και κάτω από τα κατώτατα όρια δημοσίευσης, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να παρακολουθούν και να καθοδηγούν αποτελεσματικότερα την εφαρμογή βασικών πολιτικών. Αυτό θα τους δώσει τη δυνατότητα να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των δημόσιων πολιτικών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και πέραν αυτού και, όπου είναι αναγκαίο, να τις προσαρμόζουν με βάση πλήρη δεδομένα, σχεδόν σε πραγματικό χρόνο.

Ο PPDS θα παρέχει επίσης στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής **στοιχεία για την αποτελεσματικότερη διαχείριση μελλοντικών κρίσεων, ενισχύοντας συνεπώς την ανθεκτικότητα**. Παγκόσμιες κρίσεις, όπως η πανδημία COVID-19, έχουν αναδείξει τη σημασία της ψηφιοποίησης, μεταξύ άλλων στις δημόσιες συμβάσεις. Οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν τον κύριο δίαυλο για την αγορά ιατρικού εξοπλισμού και φαρμάκων. Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις και η πρόσβαση σε δεδομένα δημόσιων συμβάσεων έχουν ήδη επιταχύνει τη διανομή επειγόντως αναγκαίων ιατρικών εφοδίων και πόρων, όπως τα μέσα ατομικής προστασίας κατά τους πρώτους μήνες της υγειονομικής κρίσης. Περισσότερα δεδομένα πραγματικού χρόνου και υψηλότερης ποιότητας θα μπορούσαν να κάνουν δυνατή την παρακολούθηση της προέλευσης των κρίσιμων προμηθειών, ακόμη και την καθιέρωση ενός συστήματος «αξιολόγησης», στο πλαίσιο του οποίου οι αγοραστές του δημόσιου τομέα θα μπορούσαν να δηλώνουν την ποιότητά τους ανά προέλευση και/ή προμηθευτή (πέραν των υφιστάμενων σημάνσεων ποιότητας, οι οποίες ενίοτε αποδείχθηκαν αναξιόπιστες).

Πιο πρόσφατα, ο πόλεμος στην Ουκρανία διατάραξε τις αλυσίδες εφοδιασμού, προκάλεσε απότομη αύξηση των τιμών της ενέργειας, ώθησε ορισμένα κράτη μέλη να αυξήσουν τις στρατιωτικές δαπάνες και προσέλκυσε εκατομμύρια πρόσφυγες που χρειάζονται καταρύγιο. Σε παρόμοιο πλαίσιο, ο **PPDS θα επιτρέψει την καλύτερη κατανόηση του αντίκτυπου αυτών των εξελίξεων στην ενιαία αγορά**, ιδίως σε συνδυασμό με άλλα δεδομένα της αγοράς, όπως για τις πρώτες ύλες. Η παρακολούθηση της ροής των αγαθών και των υπηρεσιών που προμηθεύονται οι αγοραστές του δημόσιου τομέα εντός της ενιαίας αγοράς και μεταξύ της ενιαίας αγοράς και τρίτων χωρών, σε σχεδόν πραγματικό χρόνο και σε πολύ αναλυτικό επίπεδο, θα δώσει στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής νέα στοιχεία για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των κρίσεων και συνεπώς θα συμβάλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ.

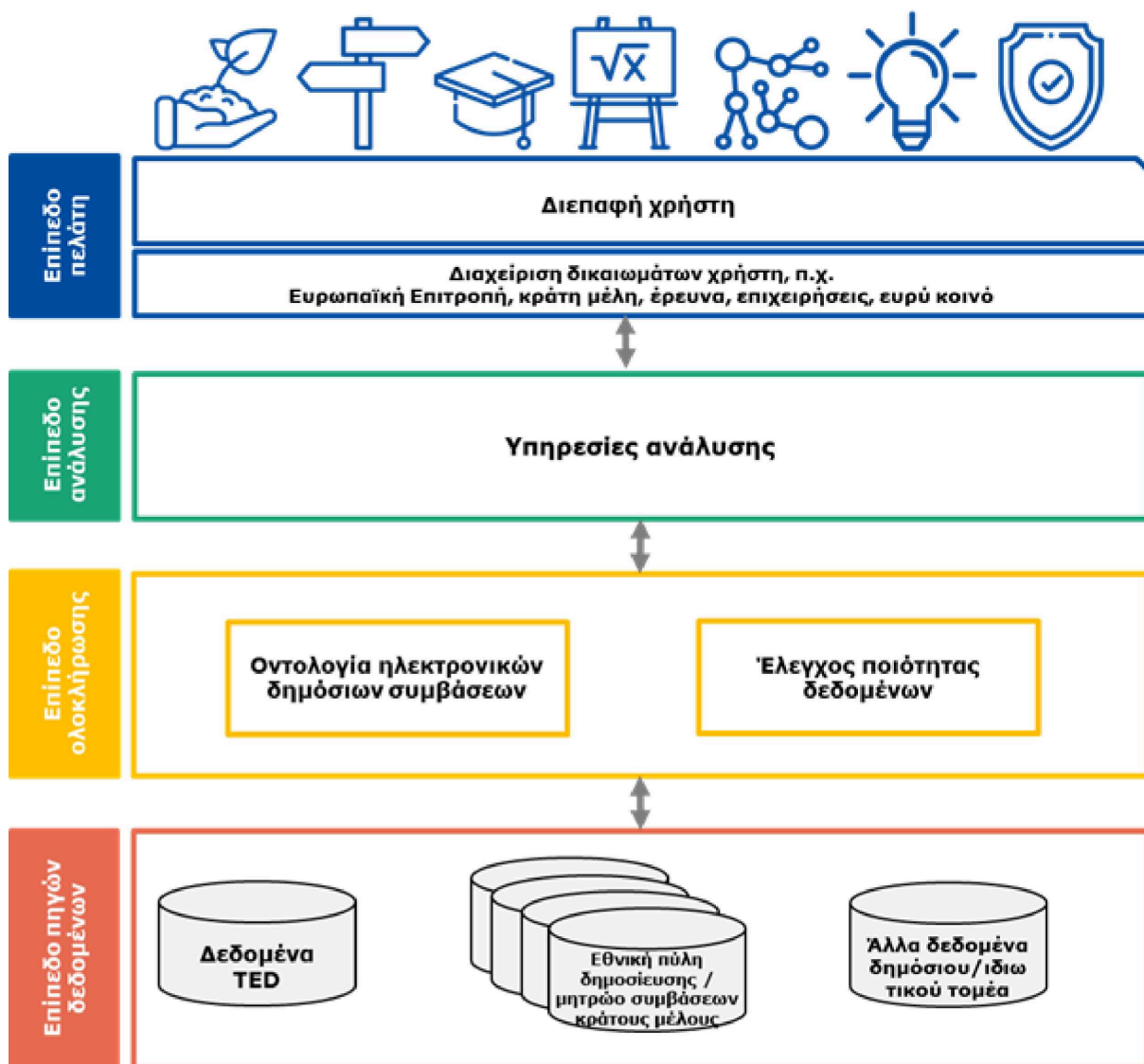
Οι **εταιρείες, δηλαδή οι δυναμικοί προσφέροντες**, θα έχουν πρόσβαση σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό ανοικτών προσκλήσεων υποβολής προσφορών με καλύτερη ποιότητα δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μια νέα διεπαφή χρήστη θα επιτρέψει στις εταιρείες να εντοπίζουν εύκολα τις σχετικές προσκλήσεις εγκαίρως. Τα νέα εργαλεία ανάλυσης σε συνδυασμό με τρέχοντα και ιστορικά δεδομένα θα τους επιτρέψουν να προγραμματίζουν εκ των προτέρων, να εντοπίζουν τις τάσεις των αγορών (π.χ. πιο βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις) και να υποβάλλουν τις προσφορές τους με πιο στρατηγικό τρόπο (π.χ. προφίλ αγοραστή και μακροπρόθεσμα χαρτοφυλάκια).

Αυτή η απλουστευμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες μίας στάσης και τα εργαλεία ανάλυσης έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη δημιουργία **ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις ΜΜΕ**. Οι ΜΜΕ δεν διαθέτουν πόρους για να παρακολουθούν πολλαπλές πύλες για τις σχετικές προσκλήσεις υποβολής προσφορών. Επιπλέον, λόγω των περιορισμένων πόρων και της στοχευμένης εμπειρογνομωσίας τους, πρέπει να επικεντρώνουν τις προσφορές τους στις προσκλήσεις όπου οι πιθανότητες να κερδίσουν είναι μεγαλύτερες. Ο PPDS θα τους δώσει τη δυνατότητα να επιτύχουν τον στόχο τους. Για παράδειγμα, οι ΜΜΕ που ειδικεύονται στον συγκεκριμένο τομέα θα μπορούσαν να εντοπίσουν αγοραστές που εστιάζουν σε καινοτόμες και βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις και να μάθουν πώς οι εν λόγω αγοραστές έχουν διοργανώσει προσκλήσεις υποβολής προσφορών στο παρελθόν. Οι ΜΜΕ θα ωφεληθούν επίσης εάν οι αγοραστές του δημόσιου τομέα χρησιμοποιήσουν τα νέα στοιχεία που θα έχουν στη διάθεσή τους για να καταστήσουν τις προσκλήσεις πιο προσβάσιμες για τις μικρότερες εταιρείες.

Οι **φορολογούμενοι, οι ενώσεις τους, οι ΜΚΟ και οι πολίτες** ζητούν όλο και περισσότερο μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης των δημόσιων δαπανών: παρέχοντάς τους το κατάλληλο επίπεδο πρόσβασης, ο PPDS θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη λογοδοσία των αγοραστών του δημόσιου τομέα. Ειδικότερα, οι ερευνητές και οι δημοσιογράφοι δεδομένων θα έχουν πρόσβαση σε μια πολύ ευρύτερη δεξαμενή δεδομένων καλής ποιότητας για την υλοποίηση των αντίστοιχων έργων τους και θα συμβάλουν στη δημιουργία νέων γνώσεων. Η παροχή στην ακαδημαϊκή κοινότητα πρόσβασης στον PPDS θα απελευθερώσει με τη σειρά της καινοτόμες ιδέες σχετικά με την ανάλυση και, με την πάροδο του χρόνου, θα εμπλουτίσει τη σειρά εργαλείων ανάλυσης του PPDS.

4. Η έννοια του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις

Η ανάπτυξη ενός πραγματικά ολοκληρωμένου χώρου για τα δεδομένα των δημόσιων συμβάσεων θα απαιτήσει συνεργατική προσπάθεια σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και στο επίπεδο όλων των αγοραστών του δημόσιου τομέα σε ολόκληρη την ΕΕ. Ο PPDS θα αποτελείται από τέσσερα επίπεδα.

Επίπεδο πηγής δεδομένων

Το επίπεδο πηγής δεδομένων θα αποτελείται από τις πηγές δεδομένων που χρησιμοποιεί ο PPDS για τη συλλογή δεδομένων. Υπάρχουν τρεις κύριες πηγές δεδομένων:

- Η πύλη TED, την οποία διαχειρίζεται η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία παρέχει δεδομένα για το στάδιο πριν από την ανάθεση, κατά κύριο λόγο πάνω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ. Ορισμένα κράτη μέλη ήδη αποστέλλουν οικειοθελώς προκηρύξεις για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κάτω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ. Αυτό θα γίνει ακόμη πιο εύκολο με τα προαιρετικά έντυπα που προβλέπεται να εισαχθούν στα ηλεκτρονικά έντυπα. Επίσης, τα ηλεκτρονικά έντυπα θα παρέχουν στο μέλλον μια προαιρετική γνωστοποίηση ολοκλήρωσης προκειμένου να αποτυπώνεται καλύτερα ο πλήρης κύκλος ζωής των δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου μετά την ανάθεση.
- Πύλες των κρατών μελών για τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες περιέχουν τις πιο πρόσφατες πληροφορίες σχετικά με τους διαγωνισμούς ⁽¹⁶⁾. Αρχικά, θα παρέχουν κυρίως δεδομένα για το στάδιο πριν από την ανάθεση σχετικά με διαδικασίες κάτω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ, στον βαθμό που αυτά τα δεδομένα καταγράφονται από τα κράτη μέλη (βλ. σελίδα 4 παραπάνω). Τα κράτη μέλη θα διατηρούν τον έλεγχο των δεδομένων που επιθυμούν να κοινοποιήσουν στον PPDS (πέραν των δεδομένων που πρέπει να δημοσιεύονται στο TED βάσει των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις) ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ Πρόκειται συνήθως για τις εθνικές πύλες δημοσίευσης ή τα μητρώα συμβάσεων.
⁽¹⁷⁾ Με τα ηλεκτρονικά έντυπα, θα καταστεί για πρώτη φορά δυνατή η παροχή δεδομένων σε προκηρύξεις που δεν θα πρέπει να δημοσιεύονται ή να μη δημοσιεύονται αμέσως. Αυτό είναι σημαντικό προκειμένου να παρέχεται διαβεβαίωση στους αγοραστές του δημόσιου τομέα ότι ορισμένα δεδομένα δεν δημοσιοποιούνται ή δεν δημοσιοποιούνται πριν από ορισμένη χρονική στιγμή (π.χ. τιμές).

- Άλλες δημόσιες και ιδιωτικές βάσεις δεδομένων μπορούν να συνδεθούν με τον PPDS, ώστε να δοθεί η δυνατότητα για ακόμη πιο εκτεταμένη πληροφόρηση και διασταύρωση στοιχείων σε συνδυασμό με τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις, όπως δημόσια μητρώα που περιέχουν εταιρικά δεδομένα και δεδομένα σχετικά με τους τελικούς πραγματικούς δικαιούχους των εταιρειών που υποβάλλουν προσφορές.

Επίπεδο ολοκλήρωσης

Το επίπεδο ολοκλήρωσης, το οποίο θα δημιουργηθεί από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα δημιουργήσει μια **εναρμονισμένη δεξαμενή δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις από τις πηγές που αναφέρονται ανωτέρω**. Συλλέγει και «μεταφράζει» τα εισερχόμενα δεδομένα προτού τα διανείμει στα επόμενα επίπεδα και στους χρήστες:

- Τα δεδομένα θα συλλέγονται μέσω ειδικών μηχανικώς αναγνώσιμων ⁽¹⁸⁾ διεπαφών και συστημάτων σωλήνωσης δεδομένων.
- Στη συνέχεια, τα δεδομένα θα ελέγχονται με βάση ένα σύνολο κανόνων για την ποιότητα των δεδομένων. Μ' αυτόν τον τρόπο, είναι δυνατή η επισήμανση ζητημάτων πληρότητας και ποιότητας σε έναν **πίνακα εποπτείας για την ποιότητα των δεδομένων** και, ανάλογα με την προβλεπόμενη χρήση των δεδομένων, η διαγραφή των κακής ποιότητας ή επαναλαμβανόμενων δεδομένων που θα έδταν σε κίνδυνο την ανάλυση. Ωστόσο, την πρωταρχική ευθύνη για την ποιότητα των δεδομένων φέρουν οι αγοραστές του δημόσιου τομέα (βλ. επίσης σελίδα 12 παρακάτω).
- Τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις διατίθενται σε διαφορετικούς μορφώτυπους. Τα δεδομένα του TED παρέχονται επί του παρόντος σε τυποποιημένα έντυπα και στο μέλλον θα παρέχονται σε ηλεκτρονικά έντυπα. Ο μορφώτυπος του ανοικτού προτύπου δεδομένων για τη σύναψη συμβάσεων (OCDS) ⁽¹⁹⁾ χρησιμοποιείται σε ορισμένα κράτη μέλη, ενώ σε άλλα χρησιμοποιούνται διάφοροι άλλοι μορφώτυποι. Το επίπεδο ολοκλήρωσης θα **«μεταφράσει» όλα τα δεδομένα σε μία κοινή γλώσσα**, δηλαδή την οντολογία των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων ⁽²⁰⁾ που αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εκδόσεων σε συνεργασία με τα κράτη μέλη ⁽²¹⁾. Αυτό είναι απαραίτητο για τη σύνδεση δεδομένων από διαφορετικές πηγές και την περαιτέρω χρήση για σκοπούς ανάλυσης.

Επίπεδο ανάλυσης

Η Επιτροπή θα δημιουργήσει επίσης **σειρά εργαλείων ανάλυσης που θα περιλαμβάνει αναδυόμενες τεχνολογίες** (TN, μηχανική μάθηση και επεξεργασία φυσικής γλώσσας). Τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίσουν δικά τους επίπεδα ανάλυσης για τον συνδυασμό δεδομένων του PPDS με πρόσθετες εθνικές πηγές, εφόσον αντλούνται πολύτιμες πληροφορίες από αυτά ⁽²²⁾.

Επίπεδο πελάτη / διεπαφή χρήστη

Η διεπαφή χρήστη που δημιουργήθηκε από την Επιτροπή θα **επιτρέπει στους τελικούς χρήστες να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα** του επιπέδου ολοκλήρωσης και/ή στις πληροφορίες που προκύπτουν από το επίπεδο ανάλυσης. Διάφορες κατηγορίες χρηστών (π.χ. κράτη μέλη, αγοραστές του δημόσιου τομέα, επιχειρήσεις, πολίτες, ΜΚΟ, δημοσιογράφοι και ερευνητές) θα έχουν διαφορετικά δικαιώματα πρόσβασης, με διάκριση μεταξύ δημόσιων και μη δημόσιων δεδομένων, καθώς και μεταξύ συμμετεχόντων κρατών μελών που κοινοποιούν τα δεδομένα τους στον PPDS (μέλη του PPDS, βλ. επίσης επόμενη ενότητα) και εκείνων που χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να προετοιμαστούν. Η ευαισθησία των σχετικών πληροφοριών θα λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των δικαιωμάτων πρόσβασης για τις διάφορες κατηγορίες χρηστών. Αυτή η διεπαφή θα δοκιμαστεί από χρήστες και θα σχεδιαστεί με επίκεντρο τον χρήστη, ώστε να διασφαλιστεί ότι ιδίως οι ΜΜΕ και οι πολίτες θα μπορούν εύκολα να αποκτούν τις πληροφορίες και τις γνώσεις που αναζητούν. Στο παρόν στάδιο, προβλέπεται η δωρεάν πρόσβαση για τις διάφορες κατηγορίες χρηστών.

⁽¹⁸⁾ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/glossary/term/machine-readable>

⁽¹⁹⁾ <https://www.open-contracting.org/data-standard/>

⁽²⁰⁾ Η οντολογία ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων παρέχει το επίσημο, σημασιολογικό θεμέλιο για τη δημιουργία και την περαιτέρω χρήση συνδεδεμένων ανοικτών δεδομένων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων στην ΕΕ. Προβλέπεται ότι θα καλύπτει όλα τα στάδια, δηλαδή από την κοινοποίηση και την υποβολή προσφορών έως την ανάθεση, την παραγγελία, την τιμολόγηση και την πληρωμή. Γι' αυτόν τον σκοπό, η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκρότησε ομάδα εργασίας εμπειρογνομών με αποστολή την επίτευξη συναίνεσης σχετικά με τα αποτελέσματα των αναλύσεων και τα παραδοτέα που αναπτύχθηκαν από τις ομάδες της Υπηρεσίας Εκδόσεων (ΥΕ). Πληροφορίες σχετικά με την οντολογία των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων είναι διαθέσιμες εδώ <https://github.com/OP-TED/ePO>

⁽²¹⁾ Η οντολογία ορίζει ένα μοντέλο που επιτρέπει τη σύνδεση των δεδομένων, με βάση την κοινή αντίληψη των διαφόρων εννοιών. Η οντολογία είναι σχεδιασμένη κατά τρόπο ώστε να είναι συμβατή με τα επερχόμενα ηλεκτρονικά έντυπα. Η ΥΕ θα παρέχει ένα εργαλείο μετατροπής για τη μετατροπή από τον PPDS των υφιστάμενων προκηρύξεων/γνωστοποιήσεων και των μελλοντικών ηλεκτρονικών εντύπων στην οντολογία. Αυτό το εργαλείο θα χρησιμοποιηθεί για τη μετατροπή του TED και των δεδομένων από τις εθνικές πύλες δημοσίευσης στην οντολογία. Αυτό σημαίνει ότι τα τρέχοντα και τα μελλοντικά δεδομένα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο μπορούν εύκολα να μετατραπούν στον ίδιο μορφώτυπο, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε απώλεια πληροφοριών στο μέλλον. Αυτή η δράση υλοποιείται στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής δράσης για τη διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να αξιοποιήσουν την οντολογία για να βελτιώσουν το τοπίο των δεδομένων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

⁽²²⁾ Ο PPDS θα βασίζεται στις αρχές FAIR (εντοπισμός, προσβασιμότητα, διαλειτουργικότητα και δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων) και σύμφωνο με τους υφιστάμενους κανονισμούς για την προστασία των δεδομένων (ΓΚΠΔ).

Μόλις καταστεί διαθέσιμο, σχεδιάζεται η ενσωμάτωση του έξυπνου ενδιάμεσου λογισμικού Simplr στον PPDS. Το Simplr προσφέρει οριζόντιες συνιστώσες για ομοσπονδίες υπηρεσιών νέφους προς παρυφές και την υλοποίηση κοινών χώρων δεδομένων ⁽²³⁾.

5. Βασικά εργαλεία σε επίπεδο κρατών μελών

Έχει ήδη αναληφθεί ένας μικρός αριθμός πρωτοβουλιών ⁽²⁴⁾ με σκοπό την ενσωμάτωση δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις πάνω και κάτω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ. Επιπλέον, το 2020 και το 2021 υλοποιήθηκε πιλοτικό έργο ανάλυσης ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων με στόχο τη χαρτογράφηση διαφορετικών πηγών δεδομένων (από το TED και τρία κράτη μέλη). Σε όλες αυτές τις προσπάθειες αντιμετωπίστηκαν οι ίδιες προκλήσεις: διαφορετικοί μορφότυποι δεδομένων, ποιότητα δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων ελλιών αναγνωριστικών), έλλειψη αυτοματοποίησης και περιορισμένο πεδίο εφαρμογής των δεδομένων.

Ο PPDS θα είναι σε θέση να χειρίζεται διαφορετικούς μορφότυπους, δεδομένου ότι θα χαρτογραφηθούν σε μία κοινή «γλώσσα», την οντολογία των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων (βλ. προηγούμενη ενότητα) ⁽²⁵⁾. Οι υπόλοιπες προκλήσεις θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε επίπεδο κρατών μελών. Αυτό είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη συμμετοχή των κρατών μελών και την ευκολότερη κοινοποίηση των δεδομένων τους στο πλαίσιο του PPDS.

Τα μέλη του PPDS θα έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο του PPDS. Ωστόσο, ακόμη και τα κράτη μέλη που δεν είναι ακόμη έτοιμα να συμμετάσχουν στον PPDS θα επωφεληθούν από την εφαρμογή των αρχών που ακολουθούν, λόγω της αξίας τους για την επιχειρησιακή αποδοτικότητα και την προετοιμασία για μια τεκμηριωμένη πολιτική. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να συνεργαστεί στενά με όλα τα κράτη μέλη για την πρακτική τους εφαρμογή.

Βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων και αυτοματοποίηση των ροών δεδομένων

Η χαμηλή ποιότητα των δεδομένων, π.χ. ελλιπή, εσφαλμένα ή ανεπαρκώς μορφοποιημένα δεδομένα, ήταν μία από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετώπισαν όλες οι προηγούμενες πρωτοβουλίες κατά την ανάλυση των δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις. Συχνά χρειάστηκε να γίνουν διορθώσεις ώστε να καταστεί δυνατή η ανάλυση. Εφόσον η ποιότητα των πληροφοριών που θα προκύψουν από τον PPDS θα εξαρτηθεί από την ποιότητα των εισερχόμενων δεδομένων, **η βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων** είναι υψίστης σημασίας:

- Με σκοπό τη στήριξη των συμμετεχόντων κρατών μελών, ο PPDS θα ελέγχει τα εισερχόμενα δεδομένα με βάση ένα σύνολο κανόνων για την ποιότητα των δεδομένων και θα επισημαίνει ζητήματα πληρότητας και ποιότητας σε έναν **πίνακα εποπτείας ποιότητας των δεδομένων**. Ωστόσο, ο PPDS δεν μπορεί από μόνος του να διορθώσει τα δεδομένα· τα κράτη μέλη / οι αγοραστές του δημόσιου τομέα φέρουν κυρίως την ευθύνη για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων. Επομένως, συνιστάται στα **κράτη μέλη να θεσπίσουν ελέγχους ποιότητας των δεδομένων σε επίπεδο πηγής** ⁽²⁶⁾.
- Μέσω της υποχρεωτικής χρήσης των ηλεκτρονικών εντύπων, **η ποιότητα των δεδομένων θα βελτιωθεί λόγω της πιο δομημένης μορφής εισαγωγής και της καθιέρωσης ενισχυμένων επιχειρηματικών κανόνων**. Επίσης, οι επικαιροποιήσεις και οι διορθώσεις θα καταστούν πολύ ευκολότερες με τα ηλεκτρονικά έντυπα. Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των ηλεκτρονικών εντύπων για την ποιότητα των δεδομένων, **τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιούν τις προαιρετικές προκηρύξεις των ηλεκτρονικών εντύπων** για διαδικασίες κάτω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ.

Σήμερα, η ανάγνωση και η καταγραφή δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις από το ένα σημείο στο άλλο συνεπάγεται επανειλημμένη επεξεργασία δεδομένων, ιδίως σε ένα περιβάλλον με πολλαπλές αποκεντρωμένες πηγές δεδομένων. Η **αυτοματοποίηση των ροών δεδομένων** όχι μόνο θα βελτιώσει περαιτέρω την ποιότητα των δεδομένων, αλλά επίσης θα προετοιμάσει το έδαφος για διαβίβαση και ανάλυση σε σχεδόν πραγματικό χρόνο —με παράλληλη εξοικονόμηση σημαντικών πόρων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

- Το πρώτο βήμα προς την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η **διασφάλιση της αναγνωσιμότητας από μηχανή των πηγών δεδομένων για τις δημόσιες συμβάσεις**. Αυτό ισχύει για τη σύνδεση των εθνικών πυλών με το επίπεδο ολοκλήρωσης του PPDS μέσω μηχανικώς αναγνώσιμων διεπαφών (βλ. προηγούμενη ενότητα), αλλά θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη για όλους τους αγοραστές του δημόσιου τομέα.
- Η **χρήση μοναδικών και μόνιμων αναγνωριστικών** αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό βήμα για την περαιτέρω αυτοματοποίηση των ροών δεδομένων. Τα μοναδικά αναγνωριστικά αναφέρονται σε στοιχεία δεδομένων και σύνολα δεδομένων, όπως αγοραστές, προμηθευτές, διαδικασίες και στάδια των διαδικασιών, παρτίδες, συμβάσεις και αντικείμενα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων (π.χ. υπηρεσίες ή προϊόντα) και συνεπώς διαρθρώνουν αποτελεσματικά τα δεδομένα. Επομένως, όταν αυτό δεν συμβαίνει ήδη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν αναγνωριστικά σε ολόκληρο το οικοσύστημα των δημόσιων συμβάσεων. Η οντολογία των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων διευκολύνει και ενθαρρύνει τη χρήση μόνιμων μοναδικών αναγνωριστικών για την υποστήριξη αυτής της διαδικασίας.

⁽²³⁾ Simplr: οι ομοσπονδίες υπηρεσιών νέφους προς παρυφές και οι χώροι δεδομένων απλουστεύονται, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/simplr-cloud-edge-federations-and-data-spaces-made-simple>

⁽²⁴⁾ Για παράδειγμα: DigiWhist (<https://digiwhist.eu/about-digiwhist/>), TheyBuyForYou (TBFY) (<https://theybuyforyou.eu/about/>) και eProcurement Analytics Pilot (πιλοτικό έργο ανάλυσης ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων) (https://ec.europa.eu/isa2/actions/simplifying-public-tenders_en).

⁽²⁵⁾ Σε σύγκριση με προηγούμενες προσπάθειες συγκέντρωσης δεδομένων, η οντολογία έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα ότι αποτυπώνει την πλήρη προκήρυξη, ιδίως με τα επικείμενα ηλεκτρονικά έντυπα.

⁽²⁶⁾ Οι γενικοί και ειδικοί ανά περίπτωση χρήσης ελέγχου ποιότητας των δεδομένων και οι επιχειρηματικοί κανόνες που αναπτύχθηκαν από την οντολογία των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων και το πιλοτικό έργο ανάλυσης ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων μπορούν να αποτελέσουν οδηγό γι' αυτές τις προσπάθειες.

- Όσο περισσότερα κράτη μέλη αυτοματοποιούν τις ροές δεδομένων τους, τόσο περισσότερο θα είναι σε θέση να **αξιοποιήσουν νέες τεχνολογίες όπως η ΤΝ και η επεξεργασία φυσικής γλώσσας, για την εξοικονόμηση πόρων μέσω της αυξημένης επιχειρησιακής αποδοτικότητας**, π.χ. όσον αφορά την ταξινόμηση στοιχείων δεδομένων όπως οι κωδικοί CPV ή τη διατήρηση ονοματολογιών. Οι ίδιες αναδυόμενες τεχνολογίες μπορούν να δημιουργήσουν νέες και πιο ολοκληρωμένες πληροφορίες, συμπληρώνοντας την εργαλειοθήκη ανάλυσης του PPDS σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, π.χ. δείκτες τιμών για την ακριβέστερη εκτίμηση του κόστους.

Επέκταση του πεδίου της συλλογής δεδομένων σε ολόκληρο τον κύκλο των δημόσιων συμβάσεων

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εργαστούν **για τη συλλογή δεδομένων από τα στάδια πριν από την ανάθεση και μετά την ανάθεση**. Ορισμένα κράτη μέλη δημοσιεύουν ήδη γνωστοποιήσεις για την ολοκλήρωση της σύμβασης, οι οποίες περιέχουν πληροφορίες σχετικά με το τελικό κόστος και την πραγματική διάρκεια της σύμβασης. Τα επικείμενα ηλεκτρονικά έντυπα θα παράσχουν μια προαιρετική γνωστοποίηση ολοκλήρωσης προς συμπλήρωση. **Συνιστάται θερμά στα κράτη μέλη που δεν δημοσιεύουν ακόμη γνωστοποιήσεις ολοκλήρωσης να χρησιμοποιήσουν τη γνωστοποίηση ολοκλήρωσης των μελλοντικών ηλεκτρονικών εντύπων** ως πρώτο βήμα προς την εκτεταμένη συλλογή δεδομένων.

Με τον συνδυασμό πληροφοριών σχετικά με τη φάση του σχεδιασμού (τι σχεδιάζουν να προμηθευτούν οι αγοραστές), το στάδιο του διαγωνισμού (ποια είναι η εκτιμώμενη τιμή και η διάρκεια), τη γνωστοποίηση ανάθεσης (πόσο θα κοστίσει) και τη γνωστοποίηση ολοκλήρωσης (πόσο κόστισε τελικά και διάρκεια της σύμβασης), ο PPDS και η οικεία σειρά εργαλείων ανάλυσης θα είναι σε θέση να παρέχουν στους χρήστες του πολύ πιο διεξοδική εικόνα του πλήρους κύκλου ζωής των δημόσιων συμβάσεων.

Η εφαρμογή των παραπάνω αρχών απαιτεί την **ανάπτυξη νέων ικανοτήτων και δεξιοτήτων**. Η εν λόγω ανάπτυξη ικανοτήτων θα πρέπει να είναι στοχευμένη κατά τρόπο που να επιτρέπει τον συνδυασμό επιχειρηματικών και τεχνικών δεξιοτήτων, κάτι που έχει ζωτική σημασία για την επιτυχία κάθε προσπάθειας που βασίζεται σε δεδομένα.

6. Σταδιακή εφαρμογή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη

Ο PPDS υποστηρίζεται οικονομικά από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»⁽²⁷⁾. Έχουν ήδη χορηγηθεί 4 εκατ. EUR για την περίοδο 2021/22. Οι ανάγκες για το 2023 και το 2024 εκτιμώνται σε περίπου 3 εκατ. EUR. Μόλις τεθεί σε λειτουργία το σύστημα, το λειτουργικό κόστος σε επίπεδο ΕΕ θα κυμανθεί γύρω στα 500 000 EUR ετησίως. Τα κράτη μέλη επωμίζονται τα δικά τους έξοδα για την ψηφιοποίηση των οικείων συστημάτων δημόσιων συμβάσεων και τη σύνδεση των πηγών δεδομένων τους με τον PPDS. Ωστόσο, διατίθεται χρηματοδοτική και τεχνική υποστήριξη μέσω του ΜΑΑ, του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης και των διαρθρωτικών ταμείων.

Ο PPDS θα εφαρμοστεί σταδιακά, έτσι ώστε οι ανάγκες των κρατών μελών και άλλων χρηστών να μπορούν να συζητηθούν σε ειδικά εργαστήρια και να ληφθούν υπόψη κατά τη διάρκεια της υλοποίησης. Αυτή η συνεργατική προσέγγιση θα συμβάλει στην παροχή ενός χρήσιμου προϊόντος για τα ενδιαφερόμενα μέρη τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο. Συνεπώς, οι τρεις κύριες φάσεις που παρουσιάζονται παρακάτω μπορούν να προσαρμοστούν κατά τον ίδιο τρόπο, για παράδειγμα ορισμένες εξωτερικές βάσεις δεδομένων θα μπορούσαν να συνδεθούν με τον PPDS ήδη κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων σταδίων, εάν υπάρχει ζήτηση από τους χρήστες.

Φάση 1: Τώρα έως το δεύτερο τρίμηνο του 2023

Σε πρώτο στάδιο, η Επιτροπή θα δημιουργήσει **τη βασική αρχιτεκτονική του PPDS και μια ελάχιστη σειρά εργαλείων ανάλυσης δεδομένων**. Το TED θα είναι η πρώτη πηγή δεδομένων που θα συνδεθεί με τον PPDS. Προβλέπεται ότι στο μέλλον οι δείκτες δημόσιων συμβάσεων για τον πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς⁽²⁸⁾ και άλλοι βασικοί δείκτες θα υπολογίζονται σε αυτή τη βάση.

Ταυτόχρονα, το **πλαίσιο διακυβέρνησης δεδομένων για τον PPDS** θα εκπονηθεί σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για τον καθορισμό του πεδίου αρμοδιοτήτων, της αλληλεπίδρασης με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη και της διατήρησης και περαιτέρω ανάπτυξης του PPDS. Παράλληλα, **θα πραγματοποιηθούν προπαρασκευαστικές εργασίες για τη στήριξη των κρατών μελών** που επιθυμούν να προσχωρήσουν στον PPDS.

Φάση 2: Τρίτο τρίμηνο του 2023 έως το τέταρτο τρίμηνο του 2024

Η δεύτερη φάση θα διαρκέσει περίπου δύο έτη και θα καλύψει τρεις βασικούς παράλληλους άξονες εργασιών:

- Η Επιτροπή θα **στηρίξει τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ώστε να συνδέσουν τις εθνικές τους πύλες δημοσίευσης με τον PPDS** μέσω του επιπέδου ολοκλήρωσης. Οι εθνικές πύλες που χρησιμοποιούν προκηρύξεις/γνωστοποιήσεις της ΕΕ (είτε τα τρέχοντα έντυπα είτε τα ηλεκτρονικά έντυπα) θα είναι ευκολότερο να συνδεθούν συγκριτικά με τις πύλες που χρησιμοποιούν άλλους μορφότευπους.

⁽²⁷⁾ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες εδώ: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/activities/digital-programme>.

⁽²⁸⁾ https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/policy_areas/public-procurement_en

- Επίσης, η Επιτροπή θα **αναπτύξει περαιτέρω τη σειρά εργαλείων ανάλυσης δεδομένων** και θα ενσωματώσει μηχανισμούς όπως η TN και άλλοι, που θα συμβάλουν στον εντοπισμό μοτίβων και στην παρακολούθηση πολιτικών όπως η Πράσινη Συμφωνία και οι καινοτόμες ή οι κοινωνικές δημόσιες συμβάσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή θα **εφαρμόσει τον πίνακα εποπτείας ποιότητας** ώστε να παρέχει στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σχόλια σχετικά με την ποιότητα και την πληρότητα των δεδομένων και να τους δώσει τη δυνατότητα να θέσουν σε εφαρμογή ή να βελτιώσουν τα δικά τους συστήματα διαχείρισης ποιότητας των δεδομένων.
- Ο τρίτος άξονας είναι η **ενσωμάτωση ιστορικών δεδομένων από το TED και, ει δυνατόν, από τις εθνικές πύλες**, ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός των τάσεων κατά την τελευταία δεκαετία και η καλύτερη πρόβλεψη μελλοντικών τάσεων.

Φάση 3: 2025 και μετά

Στο μέλλον, σχεδιάζεται περαιτέρω επέκταση του πεδίου εφαρμογής των δεδομένων που είναι διαθέσιμα για ανάλυση στο πλαίσιο του PPDS:

- **Σύνδεση του PPDS με τις υφιστάμενες πηγές δεδομένων που είναι διαθέσιμες σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών** (π.χ. μητρώα πραγματικών δικαιούχων, μητρώα επιχειρήσεων, ηλεκτρονική τιμολόγηση κ.λπ.) ώστε να είναι σε θέση να παράγει πρόσθετες πληροφορίες, όπως η ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων πίσω από τους προμηθευτές.
- Καθώς τα κράτη μέλη επεκτείνουν σταδιακά τη συλλογή δεδομένων, **προσθήκη περισσότερων δεδομένων από την ίδια τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων για να καλυφθεί τελικά ο κύκλος των δημόσιων συμβάσεων**, από το στάδιο πριν από την ανάθεση έως το στάδιο μετά την ανάθεση.

Θα διερευνηθεί επίσης η σύνδεση του PPDS με άλλους επικείμενους χώρους δεδομένων (όπως η ηλεκτρονική υγεία ⁽²⁹⁾ και το τεχνικό σύστημα «μόνον άπαξ» στο πλαίσιο του κανονισμού για την ενιαία ψηφιακή θύρα ⁽³⁰⁾). Η ακριβής επέκταση του PPDS θα συζητηθεί και θα αποφασιστεί σε συνεργασία με τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

7. Συμπέρασμα

Οι απαιτήσεις διαφάνειας και η εφαρμογή ψηφιακών λύσεων για διάφορα στάδια του κύκλου δημόσιων συμβάσεων (ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις) παράγουν τεράστιο όγκο δεδομένων που υποβάλλονται από τους αγοραστές του δημόσιου τομέα. Ωστόσο, επί του παρόντος αυτά τα δεδομένα εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται επαρκώς για λόγους ποιότητας και διαλειτουργικότητας των δεδομένων.

Όπως ορίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για τα δεδομένα, η παρούσα πρωτοβουλία σχετικά με τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις θα αξιοποιήσει αυτό το δυναμικό. Ο PPDS θα συμβάλει στην απόκτηση νέων γνώσεων που μπορεί να δημιουργήσει από αυτόν τον πλούτο δεδομένων η ανταλλαγή γνώσεων με τη χρήση προηγμένων τεχνικών ανάλυσης, όπως η TN. Με τα εν λόγω στοιχεία θα βελτιωθούν η ποιότητα των δημόσιων δαπανών και η πρόσβαση σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών, ιδίως για τις ΜΜΕ, θα διαφυλαχθεί η ακεραιότητα των δημόσιων δαπανών και θα αξιοποιηθεί η ευκαιρία ώστε οι πολιτικές να βασίζονται περισσότερο στα δεδομένα.

⁽²⁹⁾ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον ευρωπαϊκό χώρο δεδομένων για την υγεία είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση https://health.ec.europa.eu/ehealth-digital-health-and-care/european-health-data-space_el

⁽³⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018, για τη δημιουργία ενιαίας ψηφιακής θύρας με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαδικασίες και σε υπηρεσίες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων. Το άρθρο 14 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι τα δικαιολογητικά σχετικά με τις διαδικασίες που καλύπτονται από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να διατίθενται από τις αρμόδιες αρχές μέσω του τεχνικού συστήματος «μόνον άπαξ».